

**HEBRANG GRGIĆ, IVANA. KRATKA POVIJEST KNJIŽNICA I
NAKLADNIKA : S KODOVIMA I APLIKACIJOM. ZAGREB : LJEVAK,
2018.**

Marijana Špoljarić Kizivat
Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku
Gradska i sveučilišna knjižnica Osijek
mspoljaric@gskos.hr

Broj
bibliografske
jedinice

331

Iako u hrvatskoj literaturi postoji već niz knjiga s područja povijesti knjige i knjižnica (što domaćih, što prevedenih), knjiga Ivane Hebrang Grgić je pravo osvježenoje u tome području. Ona na sustavan i sažet način prikazuje tematiku povijesti knjižnica i nakladnika.

Počevši od starih civilizacija istoka, Grčke i Rima, knjiga nas vodi kroz srednji vijek, upoznaje s velikim promjenama s izumom tiska, pa do najznačajnijih događaja u 16., 17. i 18. stoljeću. Posebno se razmatra vrijeme od Francuske revolucije do Prvog svjetskog rata, te od Prvog svjetskog rata do početka 21. stoljeća. Za svako je razdoblje prikazan europski i hrvatski kontekst. Što se tiče povijesti knjige, autorica se poziva na eminentne izvore, od A. Stipčevićevih kapitalnih djela i J. Stipanova, do zavičajnog Z. Kujundžića. Za povijest pisma velika je uloga D. Diringera, dok se za područje nakladništva ističe do sada samo djelomično obrađena tematika u knjigama V. Klaića, B. Franjića, P. Galića, I. Vodopije i I. Mandić Hekman. Iako nije posebno istaknuta u uvodu, u bibliografiji se navode i radovi M. Malbaše, značajne za izučavanje slavonskih tiskara.

Knjiga je zasigurno više od priručnika studentima, kako se navodi u uvodu knjige. To je pomoć svakome knjižničaru kojemu treba brza informacija za korisnika ili podsjetnik pri odgovaranju na informacijske upite. Može biti dobra smjernica istraživaču odakle početi i gdje tražiti literaturu, kao i dopunjavati usvojeno znanje. Nakladnicima spremnima za 21. stoljeće ova knjiga može biti primjer kako interaktivno izgrađivati sadržaj te koje elemente unijeti u knjigu kako bi se ona približila publici. To su QR kodovi (kodovi za brzi pristup sadržajima na internetu), aplikacije za učenje i ponavljanje te društvene mreže.

Na početku su upute za korištenje priručnika, što se posebice odnosi na navedeni sadržaj. QR kodovi su sveprisutni, niskobudžetni te jednostavni za implementaciju i

korištenje. Sadrže informacije koje treba učitati i pregledavati uz pomoć pametnih telefona ili sličnih uređaja, pri ustanovama koje jamče trajnu pohranu i zaštitu. Za korisnike bez pametnih telefona, uz QR kodove su prikazane i odabrane slike koje se inače učitavaju. Aplikacija za učenje i ponavljanje trenutno je samo mrežna aplikacija. Putem osam igara prolaze se pitanja za ponavljanje. Ukupno je deset pitanja putem kojih se može provjeriti pročitano i naučeno. Ista su pitanja i u knjizi na kraju svakoga poglavlja. Pitanja za daljnje istraživanje usmjeravaju koje se još teme mogu proučavati na odabranu temu, one su naznaka za daljnji rad. Popis literature nudi posebno i izvore za odgovore na pitanja za daljnja istraživanja. Uz navedeno, tu je osnovna i dodatna literatura, koja je dosta iscrpna.

Slika 1. Naslovnica

Još jedan vrijedan dodatak knjizi je i kazalo imena, koje pomaže u lakšem snalaženju u istaknutim osobama važnima za povijest knjižnica i nakladništva i njihovim vremenskim odrednicama. Tablice i grafikoni također na sistematiziran način iznose različite brojčane podatke, i same moguće smjernice za daljnje istraživanje. Tako se tu prikazuje broj knjiga u knjižnicama u srednjem vijeku i na početku novoga vijeka, cijene knjiga od 11. do 15. stoljeća u Hrvatskoj, broja knjižara u Hrvatskoj u 19. stoljeću, postotak

tiskanih knjiga vjerskog i drugog sadržaja, porast broja knjižara u Zagrebu i Zadru, promjene broja narodnih knjižnica u Hrvatskoj od 1945. do 1977. godine i drugo.

U svakom se poglavlju knjige otvara cijeli niz pitanja. Knjiga je polazište za razmišljanje, temeljna udžbenička literatura, s opremom kojom se ne može podičiti svaka nova izdana knjiga. Knjiga ima i postojeće stranice na Facebook-u i Twitter-u. Doista prava knjiga stručne literature za 21. stoljeće.